

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Михальченко Н.В.
28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДВОСТОРОННІЙ ПОСЛІДОВНИЙ ПЕРЕКЛАД

Ступінь «магістра»

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 - Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська
ОПП «Переклад»

2024-2025 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені
В. О. Сухомлинського

Розробник: Єфименко Тетяна Миколаївна, к.філ.н., доцент кафедри германської
філології.

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології.

Протокол від «28» серпня 2024 року № 17

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

«28» серпня 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 6 (I сем. – 6)	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна
	Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська.	<i>Рік підготовки:</i> 5-й
Загальна кількість годин – 180 (I сем. – 180)		<i>Семестр</i> I -й
	Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – V сем. – 3; самостійної роботи студента – V сем. – 6,6	<i>Лекційні</i>
Ступінь: магістр		<i>Практичні</i> 42 год.
	<i>Самостійна робота</i> 138 год.	
	Вид контролю: екзамен	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 30% / 70%;
- для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Компетенція професійного перекладача становить собою систему, що включає усі необхідні передумови: знання (фонові, теми, контексту), матеріал (мовний, зокрема термінологічний) та перекладацькі дії, доведені до рівня автоматизмів. Послідовний переклад – це усне відтворення тексту засобами іншої мови після його прослуховування, що вимагає значного напруження пам'яті. Значне поширення усного послідовного перекладу поставило вимогу розробки допоміжного засобу для пам'яті, яким і є система перекладацького скорочення, що пропонується для вивчення у даному курсі.

Курс «Послідовний переклад та техніки нотування» ставить за **мету** отримання необхідних знань і навичок скороченого запису при послідовному перекладі.

Крім цього, *практична мета* полягає в формуванні у студентів лінгвокраїнознавчої компетентності; забезпеченні достатньо вільного, нормативно правильного, функціонально адекватного усного перекладу; поєднання навичок часткової і постійної координації двох мовних систем.

Звідси постають **основні завдання** вивчення даної дисципліни:

- 1) виробити у студентів навички швидко і правильно фіксувати кожну думку оратора незалежно від темпу мовлення за допомогою особливої скороченої форми записів;
- 2) удосконалити вміння студентів виконувати роль посередника в усному спілкуванні з високим рівнем якості перекладу;
- 3) всебічно збагатити словниковий запас студентів та підвищити їх загальноосвітній рівень.

Необхідність зафіксувати кожну думку оратора (але не кожне слово), незалежно від темпу мовлення, зумовлює особливу скорочену форму записів, складовими компонентами якої є:

- а) смисловий аналіз, який забезпечує «економне» формулювання кожного речення, яке, у свою чергу, виконує функції опорного пункту пам'яті;
- б) скорочений літерний запис, що ґрунтується на відомому положенні теорії інформації про надлишковість мови;
- в) вертикальне розміщення записів, яке забезпечує економічність і наочність, а також відображає наявні у реченні синтаксичні зв'язки;
- г) система символів, які мають узагальнене значення, тобто позначають не окреме слово, а групу понять, що мають схожі семантичні ознаки.

Практичний курс побудований таким чином, аби у випадку необхідності студенти могли самостійно відпрацювати усі особливості системи і отримати необхідні знання і навички скороченого запису при послідовному перекладі.

Наприкінці курсу студенти-перекладачі **мають володіти наступними вміннями та навичками:**

- швидко і правильно сприймати і розуміти усний текст;
- швидко і правильно фіксувати кожну думку оратора незалежно від темпу мовлення за допомогою особливої скороченої форми записів;
- використовувати найбільш уживані символи, а також тематично пов'язані з ними лексичні одиниці, засвоєння яких розширює можливості студентів в межах громадсько-політичної тематики;
- швидко переключатися від однієї мовної системи до іншої;
- достатньо швидко робити нормативно правильний, функціонально адекватний переклад.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

загальними компетентностями (ЗК):

- **ЗК 1 Соціальна компетентність.** Продуктивно співпрацювати з різними партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі й функції в колективі, проявляти лідерські якості на посаді керівника, ініціативу, відповідальність та навички управління заходами безпеки професійної діяльності, підтримувати та керувати власними взаєминами з іншими, приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях.

- **ЗК 2 Загальнокультурна компетентність.** Аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського та світового суспільства; знати міжнародні норми та законодавство України у сфері безпеки життєдіяльності населення, системи управління охороною праці та цивільного захисту.

- **ЗК 4 Здатність навчатися упродовж життя як база професійного та життєвого самовизначення (long life learning competence).** Усвідомлює свою діяльність і прагне її вдосконалити.

фаховими компетентностями (ФК)

- **ФК 1 Лінгвістична компетентність.** Знання системи мови, правил її функціонування в іншомовній комунікації, що дозволяють оперувати мовними засобами для цілей спілкування.

- **ФК 2 Мовленнєва компетентність.** Володіння видами мовленнєвої діяльності, які задіяні у перекладі (говоріння, аудіювання, читання, письмо).

- **ФК 3 Соціолінгвістична компетентність.** Знання та вміння, необхідні для здійснення соціального аспекту використання іноземної мови (лінгвістичні маркери мовлення).

- **ФК 4 Перекладацька компетентність.** Знання загальних принципів перекладу, навички та вміння його здійснення.

- **ФК 5 Екстралінгвістична компетентність.** Знання, що виходять за межі лінгвістичних та перекладознавчих (фонові і предметні знання)

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		пр	лаб	інд	с/р	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1						
Тема 1 Двосторонній послідовний переклад. Особливості послідовного перекладу. Історія перекладацького скоропису	30		9			25
Кредит 2						
Тема1 Смісловий аналіз тексту	30		5			25
Кредит 3						
Тема 1 Скорочення та скорочений літерний запис	30		5			25
Кредит 4						
Тема1 Принцип вертикального розташування записів. Група підмету. Група присудку	30		5			15
Кредит 5						
Тема 1 Послідовний переклад складних речень	30		8			20
Кредит 6						
Тема1 Перекладацькі символи	30		10			28
Усього годин:	180		42			138

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кредит 1 Двосторонній послідовний переклад. Особливості послідовного перекладу. Історія перекладацького скоропису Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин.	9
2	Кредит 2 Смысловий аналіз. Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин. КР1	5
3	Кредит 3 Скорочення та скорочений літерний запис Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин. КР2	5
4	Кредит 4 Принцип вертикального розташування записів. Група підмету. Група присудку Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин.	5
5	Кредит 5 Послідовний переклад складних речень Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин. КР3	8
6	Кредит 6 Перекладацькі символи Мнемотехніка. Тренування пам'яті. Переклад невеликих новинних повідомлень на слух. Тренування універсальної перекладацької скоропису (УПС). Переклад коротких новинних повідомлень з листа і на слух. Переклад інтерв'ю з відомими діячами. Переклад новин. КР4	10
Разом:		42

Самостійна робота

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	Кредит 1 Перекладіть текст «A brief history of shorthand systems»	6
2	Кредит 1 Перекладіть з аркуша текст «How I became an interpreter»	4
3	Кредит 1 Перекладіть текст «Memorization Techniques for Consecutive Interpreting»	4
4	Кредит 1 Виконання вправи «2-1»	8
5	Кредит 1 Перегляд та переклад фільму «United Nations, A Day in the Life of	10

	Real Interpreters»	
6	Кредит 2 Перекладіть текст «A brief history of shorthand systems»	6
7	Кредит 2 Перекладіть текст «Memorization Techniques for Consecutive Interpreting»	6
8	Кредит 2 Перекладіть текст «Interpreting notes»	6
9	Кредит 2, 3 Перегляд фільму «Interpretation at the European Parliament» та переклад українською мовою, використовуючи перекладацький скоропис	6
10	Кредит 3 Переклад інавгураційної речі Дональда Трампа та її переклад	6
11	Кредит 3 Перекладіть текст «Interpreting notes»	6
12	Кредит 3 Перегляд та переклад фільму «Consecutive interpreting rules»	6
13	Кредит 3 Перегляд фільму «The Interpreters - History of the United Nations - 50th Anniversay» та його переклад українською мовою	6
14	Кредит 4 Перегляд та переклад фільмів «Interpreting for Europe (EN)» та «Interpreting in a Globalised World (English)»	6
15	Кредит 4 Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с. Частина II. Урок 7: впр. 1-5 (64-67) 4Урок 8: впр. 1-7 (68-74)	8
17	Кредит 4 Урок 9: впр. 1-9 (75-81) 10: впр. 1-8 (82-91)	8
19	Кредит 4 Урок 11: впр. 1-8 (92-97) Урок 12: впр. 1-8 (98-107)	8
21	Кредит 5 Урок 13: впр. 1-8 (108-114)	4
22	Кредит 5 Урок 14: впр. 1-9 (115-121)	4
23	Кредит 5 Урок 15: впр. 1-9 (122-130)	4
24	Кредит 6 Урок 16: впр. 1-5 (131-133)	5
25	Кредит 6 Перегляд та переклад фільму «The Making of the Constitution»	5
26	Кредит 6 Складіть перелік символів для використання під час перекладу	6
Разом:		138

Методи навчання

Навчальним модулем вважається метод навчання, що активізує самостійну пізнавальну діяльність студентів, служить її поетапній організації, регулюванню, контролю та оцінці. Навчальний модуль розділяється на п'ять складових частин:

структурно-логічні схеми (виділяють основні блоки знань за темою, що вивчається);

навчальна карта (встановлюється ієрархія елементів, що вивчаються);

вибіркові тести для контролю (чи самоконтролю);

завдання аналітичного чи графічного змісту (для контролю чи самоконтролю на більш високому рівні (на рівні умінь та навичок) та лабораторні роботи дослідницького характеру, що сприяють становленню та закріпленню знань з теорії.

П'ять рівнів навчання дозволяють оволодіти знаннями в тій чи іншій області. Дана класифікація методів навчання розроблена на основі рівнів навчання.

Перший рівень – знання-знайомства, які дозволяють студенту розрізняти, впізнавати знайомий йому предмет, явище, певну інформацію.

Другий рівень – знання-копії, що дозволяють переказати, репродукувати засвоєну інформацію.

Третій рівень – знання-вміння, тобто можливість застосувати одержані знання в практичній діяльності.

Четвертий рівень – знання-навики, свого роду автоматизовані вміння.

П'ятий рівень – категорія творчості, результатом якої є так звані дії «без правил» в певній галузі навчально-пізнавальної діяльності.

Методи контролю

1. *Метод усного контролю.* Етапи усного опитування: постановка викладачем питань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді і викладення своїх знань: корекція і самоконтроль викладених знань під час відповіді; аналіз і оцінка відповіді.
2. *Метод письмового контролю* (письмові контрольні роботи, письмові переклади, письмові заліки тощо).
3. *Тестова перевірка знань* (тести на доповнення; тести на використання аналогії; тести на зміну елементів відповіді тощо).
4. *Самоконтроль і самооцінка.*

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						екзамен	Сума
K1	K2	K3	K4	K5	K6	240	600
60 (5занять* 56=25+ 35 с.р.)	60 (5занять* 56=25+ 25 с.р.+10 кр)	60 (5занять* 56=25+ 25 с.р.+10 кр)	60 (5занять* 56=25+ 35 с.р.)	60 (5занять* 56=25+ 25 с.р.+10 кр)	60 (2заняття* 56=106+ 40 с.р.+10 кр)		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Методичне забезпечення

1. Підручник Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
2. Навчально-методичний комплекс.

Рекомендована література

Базова:

1. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
2. Ребрій О.В. Перекладацький скоропис / За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Поділля-2000, 2002. – 112 с.

Допоміжна:

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика / Алексеева И.С. – СПб.: Союз, 2004. – 278 с.
2. Карабан В.І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навчальний посібник-довідник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Переклад» / В'ячеслав Карабан; Джеймс Мейс. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение / Комиссаров В.Н. – М.: ЭТС, 2002. – 421 с.
4. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу = Theory and practice of translation: аспектний переклад. Підручник / І.В. Корунець; ред. О.І. Терех. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 448 с.
5. Латышев Л.К. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе / Л.К. Латышев, В.И. Привоторов. – Курск: РОСИ, 1999. – 136 с.
6. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод: Учебное пособие. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 136 с. + CD
7. Основи перекладу = Basic Translation: A course of lectures on translation theory and practice for institutes and departments of international relations: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин: Навчальний посібник / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, Л.А. Тарануха, М.В. Грищенко, О.М. Гон. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 240 с.
8. Переклад англомовної економічної літератури: економіка США. Загальні принципи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Л.М. Черноватого, В.І. Карабана. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 496 с.
9. Петренко Н.М. Interpret by Interpreting: Тренінг з усного перекладу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 260 с.
10. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. – М.: Высшая школа, 1987. – 256 с.
11. Чужакин А.П. Прикладная теория устного перевода и переводческой скорописи: курс лекций / Чужакин А.П. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Р. Валент, 2003. – 232 с.
12. Albl-Mikasa M. (Non-) Sense in note-taking for consecutive interpreting / M. Albl-Mikasa // Interpreting. – Amsterdam: John Benjamins, 2008. – Vol. 10. – № 2. – P. 197-233.

Інформаційні ресурси:

- Bliss C.K. SEMANTOGRAPHY, 3 volumes, first edition, 1949. – Access mode: <http://www.symbols.net/semantography/>
- Cornell Columns: how to generate a template for note-taking. – Access mode: http://www.timeatlas.com/5_minute_tips/general/word_templates_and_cornell_note_taking
- Henderson, John. Note-taking for consecutive interpreting Source: Babel, v. 22, no. 3, 1987, pp. 107-116. – Access mode: <http://www.scribd.com/doc/21559105/John-a-Henderson-Note-Taking-forConsecutive-Interpreting>
- Hunnicut, S. Bliss symbol-to-speech conversion: Bliss-talk. – Access mode: http://www.speech.kth.se/prod/publications/files/qpsr/1984/1984_25_1_058-077.pdf
- Gillies, Andrew Note-taking for Consecutive Interpreting, Translation Practices Explained: Volume 8. Manchester: St Jerome. – Access mode: <http://interpreters.free.fr/consecnotes/notinglists.htm>
- Glickman, Adina. TAKING NOTES: Evaluate Your Present Note-Taking System – Access mode: http://www.law.harvard.edu/current/studentservices/taking_notes.pdf
- Gregg, Pitman Shorthand and Speedwriting: a Web Site dedicated to the perpetuation of pen stenography. – Access mode: <http://shorthandshorthandshorthand.com>
- Gregg Shorthand: a Web Site dedicated to the perpetuation of pen stenography. – Access mode: <http://gregg.angelfishy.net>
- Goldman-Eisler, F., 1961a. A comparative study of two hesitation phenomena. Language and Speech, 4 (1), pp. 18–26.
- Guidelines for Note-Taking: Summary – Access mode: http://www.stanford.edu/dept/undergrad/cgibin/drupal_ual/sites/default/files/common/docs/ctl_notetaking.pdf

Jones, Roderick. Conference Interpreting Explained. Paperback, 152 pages. St. Jerome Publishing, 1998. – Access mode: <http://interpreters.free.fr/consec/jones.htm>

Ralph G. Nichols. The Supervisor's Notebook, Scott, Foresman & Co. Vol. 22, No. 1, Spring 1960. – Access mode: <http://www.dartmouth.edu/~acskills/success/notes.html>

Rozan. The Seven Principles of Note-taking. – Access mode: <http://www.scribd.com/doc/66977896/Note-Taking-Book-Rozan>